

Sygn. akt III U 767/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 16 listopada 2020 r. w Suwałkach

sprawy **T. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem T. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 23 września 2020 r. znak (...)

uchyla zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do ponownego rozpoznania -- wykonania prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie sygn. akt III AUa 251/20.

Sygn. akt III U 767/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 23.09.2020 roku na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.), wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 maja 2020 r. w sprawie III AUa 251/20 odmówił T. G. prawa do ponownego ustalenia wysokości świadczenia w oparciu o art. 114 wskazanej ustawy z zastosowaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r., gdyż nie przedłożono nowych dowodów, ani nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość.

W odwołaniu od tej decyzji T. G. domagała się przeliczenia emerytury zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji i wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na wniosek T. G. o przeliczenie emerytury zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r. postanowieniem z 29.04.2019 r. wznowił postępowanie w sprawie zakończonej decyzją z 9.12.2013 r. znak (...). Następnie decyzją z 29.04.2019 r. odmówił uchylenia decyzji z 9.12.2013 r. znak (...) i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa.

W odwołaniu od tej decyzji T. G. domagała się przeliczenia emerytury zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r. i tut. Sąd wyrokiem z 28 października 2019 r. sygn. akt III U 499/19 oddalił odwołanie i jednocześnie przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do rozpoznania w trybie art. 114 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) wniosek T. G., który wpłynął do organu rentowego 23 kwietnia 2019 r. o przeliczenie emerytury, z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r. sygn. akt P 20/16.

Wykonując ten wyrok Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., wydał decyzję odmowną z 17.12.2019 r., od której odwołanie T. G. rozpoznał tut. Sąd w sprawie III U 161/20 i wyrokiem z 28 lutego 2020 r. odwołanie oddalił. Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez T. G.. Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku pod sygn. III AUa 251/20. Wyrokiem z 19 maja 2020 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do przeliczenia świadczenia T. G. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. sygn. akt P 20/16, w trybie art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, tekst jednolity) od dnia 1 kwietnia 2019 roku.

Wyrok ten został doręczony pełnomocnikowi organu rentowego 25.05.2020 r., a akta rentowe zwrócono Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 2.07.2020 r. Odpis prawomocnego orzeczenia do wiadomości i wykonania wpłynął do organu rentowego 3.09.2020 r.

Wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 maja 2020 r. w sprawie III AUa 251/20 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 23.09.2020 roku na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.), odmówił T. G. prawa do ponownego ustalenia wysokości świadczenia w oparciu o art. 114 wskazanej ustawy z zastosowaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r., gdyż nie przedłożono nowych dowodów, ani nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Cytowany przepis został dodany do art. 477¹⁴ k.p.c. w wyniku nowelizacji z 4 lipca 2019 r. (ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. poz. 1469 ze zm.). Wprowadził on możliwość wydania przez sąd I instancji orzeczenia o charakterze kasatoryjnym ze względu na rażące naruszenie przepisów postępowania przed organem rentowym. Jeżeli sąd ustali istnienie takiego rodzaju naruszenia, to uchyla decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Przepis ten dotyczy jedynie trzech rodzajów decyzji, a mianowicie nakładających na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalających wymiar tego zobowiązania lub obniżających świadczenie. Ustawodawca, kierując się względami społecznymi, ograniczył możliwość wydania orzeczenia kasatoryjnego do tych decyzji, których uchylenie nie doprowadzi do pozbawienia ubezpieczonego środków utrzymania.

Przepis art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. służy eliminacji z obrotu wadliwych decyzji, jednak wadliwość ta musi być rażąca. Tylko rażące naruszenie przepisów o postępowaniu przed organem rentowym uzasadnia uchylenie decyzji i przekazanie

sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ nie każde uchybienie w procedowaniu przed organem rentowym ma taką rangę, by wymagało prowadzenia sprawy od nowa.

W uzasadnieniu projektu nowelizacji podano przykłady wad decyzji, które projektodawca określił jako rażące. Należą do nich, w zakresie treści (brak oznaczenia stron, niewskazanie sposobu obliczenia świadczenia lub składki), sposobu wydania (wydanie przez osobę nieuprawnioną) i postępowania je poprzedzającego (bez podstawy prawnej lub przedwcześnie – bez zachowania terminów lub przesłanek wydania). Przykłady te nie wyczerpują pojęcia rażącego naruszenia prawa.

W ocenie Sądu, będąca przedmiotem niniejszego postępowania decyzja dotknięta była wadliwością, o której mowa w art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. Polegała ona nieprawidłowym wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 maja 2020 r. w sprawie sygn. akt III AUa 251/20. Wyrok ten nie pozostawia organowi rentowemu dowolności w zastosowaniu art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, tekst jednolity). Wręcz przeciwnie, zmienia zaskarżony wyrok oddalający odwołanie od odmownej decyzji oraz poprzedzającą go decyzję i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do przeliczenia świadczenia T. G. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. sygn. akt P 20/16, w trybie art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 kwietnia 2019 roku. W wykonaniu tego wyroku organ rentowy nie mógł wydać decyzji odmownej. Rozpoznając odwołanie od tej decyzji w niniejszej sprawie, Sąd nie mógł ani uwzględnić odwołania, ani go oddalić, gdyż zostało to prawomocnie rozstrzygnięte cytowanym wyrokiem Sadu Apelacyjnego.

Rozstrzygnięcie sądu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza w sprawie o świadczenie, ustala prawo. W wyroku nie dokuje się zasądzenia świadczenia, czyli innymi słowy nie nakazuje się wykonania świadczenia rozumianego jako określone zachowanie. Zmiana decyzji następuje z mocy orzeczenia sądu, a nie dopiero wykonania zobowiązania do przeliczenia świadczenia. Zmiana powinna wskazywać bądź wysokość świadczenia, bądź też parametry sporne, jednoznaczne wpisujące się w „algorytm” ustalenia wysokości świadczenia. Takim „algorytmem” w niniejszej sprawie było wskazane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego i art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trzeba mieć na względzie treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.– „w przypadku uwzględnienia odwołania sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję organu rentowego (...) i orzeka co do istoty sprawy”. Zmiana decyzji następuje zatem z mocy orzeczenia sądu, a nie dopiero wykonania zobowiązania do przeliczenia świadczenia (por. też wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 13.11.2018 r. sygn. akt III AUa 450/18 i Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7.09.2017 r. sygn. akt III AUa 1699/16).

Reasumując, należy wskazać, że zaskarżona decyzja nie stanowi wykonania wskazanego wyroku Sądu Apelacyjnego, a jest z nim sprzeczna, dlatego została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym.

Końcowo wskazać jeszcze należy, że zaskarżona decyzja niewątpliwie mieściła się w katalogu decyzji, wobec których możliwe jest wydanie na podstawie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. orzeczenia kasatoryjnego, gdyż odmowa przeliczenia świadczenia powoduje obniżenie otrzymywanej przez odwołującą emerytury,

Dlatego na mocy przepisu 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.